

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 93/2016
29.09.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић – Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Страхиња Селаковић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ из ..., кога заступа Ана Лазаревић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1434/15 од 03.09.2015. године, у седници одржаној 29.09.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1434/15 од 03.09.2015. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 144/13 од 11.03.2015. године, усвојен је тужбени захтев и поништено, као незаконито, решење туженог о отказу уговора о раду бр. 11/к од 13.01.2010. године, па је обавезан тужени да тужиоца врати на радно место котлара – компресористе и да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 312.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1434/15 од 13.09.2015. године преиначена је првостепена пресуда у делу одлуке о распоређивању тужиоца тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да буде распоређен на радно место ..., док је у преосталом делу жалба туженог одбијена и првостепена пресуда потврђена, па је одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, као ни битне повреде одредаба из члана 407. став 1. тач. 2, 3. и 5. ЗПП због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен на неодређено време код тужеог почев од 1999. године, па до 13.01.2010. године, када му је отказан уговор о раду због престанка потребе за његовим радом. Анексом уговора о раду од 07.04.2008. године тужилац је распоређен на послове ... са III степеном стручне спреме. Дана 05.05.2009. године тужени је донео упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду тужиоцу због повреде радне обавезе и дисциплине утврђене општим актом послодавца, учињене на тај начин што је 30.04.2009. године одбио да се подвргне алкотестирању. Такође, служба обезбеђења код туженог је 16.12.2009. године извршила контролу алкохолисаности, када је код тужиоца измерена 1,77 промила алкохола у крви. Тужени је дана 13.01.2010. године донео решење којим се тужиоцу отказује уговор о раду услед технолошких, економских и организационих промена код послодавца и због смањења обима посла, па му је радни однос престао 13.01.2010. године. У образложењу решења је наведено да услед технолошких, економских и организационих промена и смањења обима посла престаје потреба за радом тужиоца. Исто тако, наведено је да се туженом не може обезбедити премештај на друге послове, рад код другог послодавца, преквалификација, доквалификација, рад са скраћеним радним временом, као ни друга права у складу са законом и уговором о раду. Даље је утврђено да тужиоцу припада отпремнина по закону и у складу са колективним уговором који се примењује код туженог, али да се тужилац, изјавом од 13.01.2010. године, одрекао од права на исплату отпремнине.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су оспорено решење о отказу уговора о раду поништили као незаконито и обавезали туженог да тужиоца врати на рад.

Према члану 179. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 .. 54/09), запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских и организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 158. став 1. Закона о раду, прописано је да је послодавц дужан да пре отказа уговора о раду у смислу члана 179. тачка 9. овог закона, запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду. Обавеза послодавца да пре намераваног отказа запосленом за чијим радом је престала потреба исплати отпремнину представља услов за законитост отказа уговора о раду у смислу члана 179. тачка 9. Закона о раду. Обавеза послодавца је истовремено и неotuђивано Уставом зајемчено право запосленог за случај престанка радног односа због престанка потребе за његовим радом. Чланом 60. ст. 1. и 4. Устава, зајемчено је право на рад у складу са законом, и право на правну заштиту за случај престанка радног односа и утврђено је да се нико не може одрећи тих права.

По налажењу Врховног касационог суда, правилан је закључак нижестепених судова да нису испуњени услови да тужиоцу буде отказан уговор о раду, на основу одребе члана 179. тачка 9. Закона о раду. Пре доношења оспореног решења, тужени није спровео економске, технолошке и организационе промене, с обзиром на то да радно место тужиоца није било укинато, нити му је претходно било понуђено распоређивање на друго радно место, преквалификација или доквалификација. Из наведених разлога, престанак радног односа тужиоца није био последица технолошких, економских и организационих промена код послодавца, због чега је оспорено решење незаконито.

Исто тако, давањем изјаве 13.01.2010. године, да се одриче права на исплату отпремнине као једне од законом утврђених мера заштите запослених за чијим радом је престала потреба, тужилац се одрекао неотуђивог уставног права на правну заштиту поводом престанка радног односа. Како је реч о праву којег се нико не може рећи, тужичева изјава о одрицању од отпремнине није могла да произведе правно дејство изјаве о отпуштању дуга (чл.344. ЗОО), па је и из овог разлога отказ уговора о раду незаконит.

Имајући у виду да тужени послодавац није спровео технолошке, економске и организационе промене, те да се тужилац, у случају престанка радног односа по овом основу, није могао одрећи неотуђивог Уставом загарантованог права на исплату отпремнине коју тужени послодавац није исплатио тужиоцу ни пре, а ни после датог отказа, побијано решење о отказу уговора о раду је незаконито.

Из наведених разлога, на основу члана 191. Закона о раду, основан је и тужбени захтев за враћање тужиоца на рад.

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију, применом члана 165. у вези члана 154. став 1. ЗПП, јер ови трошкови нису били потребни ради вођења парнице и одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Миломир Николић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић